

3. týždeň: Kolízna úprava, harmonizácia a unifikácia na príklade kúpnej zmluvy

[Prednáška je na webe ústavu](#) , toto sú moje poznámky. [Predošlá prednáška link](#) .

Súkromnoprávny vzťah s cudzím prvkom.

Je to taký zmluvný prototyp. Čo kúpna zmluva to je osobitný režim právnych následkov. Ak by bola iba kolízia právnych poriadkov, ktoré zaručujú rovnaké práva, nebol by problém. Problém vzniká tým, že sa oslabuje právna istota – tým, že nemožno predvídať práva a povinnosti. Je nutná :

- a) Predvídateľnosť
- b) Jednodnosť riešenia
- c) vhodnosť konkrétneho riešenia –

stret nemeckého a slov. práv funguje ako incializačný prvok a pristúpi sa k unifikácií riešenia

- d) podpora cezhraničného obchodu -

hmotnoprávne smernice spoločenstva podporujú – spotrebiteľ má psychologickú bariéru lebo nepozná právne predpisy, otázne je či to ovplyvňuje správanie spotrebiteľa pri nakupovaní. Spotrebiteľ koná pri nakupovaní iracionálne - (môj názor).

Mechanizmy riešenia :

- a) hmotnoprávne riešenie
- b) kolíznoprávne riešenie
- c) riešenie na polceste

ad A) Spoločné kolízne pravidlá. Buď sa dohodnú na rovnakej úprave v rámci vnútroštátneho práva alebo medzinárodnou dohodou či nadnárodnou úpravou zosúladiť svoje vnútroštátne úpravy.

Prvé hmotnoprávne riešenie – unifikácia vytvorenie medzinárodného práva cestou medzinárodnej zmluvy – medzinárodná zmluva priamo upraví práva a povinnosti napr. medzinárodná zmluva o preprave – tým sa vylučuje kolízia. Môže sa prejavovať v dvoch prípadoch, častejším, je že keď sa prijme dohovor sa aplikuje len keď sa objaví medzinárodný prvok – neovplyvňuje vnútroštátne úpravu CISG. Môže však ovplyvniť aj tak, že sa premietne do vnútroštátneho poriadku – vzorový efekt – [spillover efect](#) – efekt pretečenia. Pretečie úprava unifikovaná pre medzinárodné právo do vnútroštátneho.

Príklady na spillover efect

Napr. z práva medzinárodného obchodu pretečie do vnútroštátnej úpravy premlčania pri kúpnej zmluve v obchode. Kapitálová smernica – hovorí ako má mať účinok zápisu do obchodného registra a hoci toto je len pre kapitálové spoločnosti ako s.r.o. a a.s. tak to pretečie do osobnostných spoločností. Premlčanie v obchodnom práve – je tam len preto lebo máme dohovor o medzinárodnej kúpnej zmluve a dohovor o premlčaní. S najjasnými začiatkami a vymedzením.

Druhé je pohľad z dola na hor. Unifikácia je opačná. Tu si totiž všetci robíme rovnaké vnútroštátne právo – nie medzinárodná zmluva. Môže mať podoby nútenej harmonizácie – tieto pôsobia ako harmonizačný prvok. Tým padom existuje povinnosť prispôbiť vnútroštátne poriadky. Druhý mechanizmus – škandinávská cesta – táto sa vyvíjala v tom,

že majú v zásade rovnaký zmluvný zákon – škandinávsky je jeden z najvýhodnejších právnych poriadkov.

ad B) Ak nie sú na takom stupni vývoja – Dohodnú si aspoň spoločný mechanizmus ako sa bude riešiť stret právnych poriadkov tak aby tieto kritéria boli rovnaké a určil sa na oboch stranách v rovnakých prípadoch rovnaký poriadok. Spoliehanie sa na vnútroštátne právo.

Tento B pokrýva aj prípad kedy sa bez zosúladovania určia vnútroštátnym právom hraničné určovatele.

AD c) Riešenie na polceste – vytvorí sa špeciála vnútroštátna úprava, ktorá sa bude vzťahovať na prípady medzinárodného styku. Napr. osobitná časť v OBZ a prekrapivo táto časť vo vnútroštátnom práve je častokrát tiež unfikovaná. Typickým príkladom bol zákonník medzinárodného obchodu. Problém bol však v socializme ak sme chceli použiť súkromné právo, ktoré vtedy nefungovalo u nás. Toto právo vychádza z haagskeho práva.

Vytvorenie osobitnej skupiny právnych noriem, ktoré upravujú len cezhraničnú kúpu - u nás bol Zákonník medzinárodného obchodu. Je to aj prípad modelových zákonov, vzory, [soft law](#)

"soft law" refers to quasi-legal instruments which do not have any legally binding force, or whose binding force is somewhat "weaker" than the binding force of traditional law, often contrasted with soft law by being referred to as "hard law" (according to Wikipedia)

Modelové zákony – [uncitralové zákony](#) – neexistuje povinnosť ich prijať – nedostatky unifikácie sú na medzinárodnej úrovni buď :

- a) vo veľkom štýle – Škandinávia
- b) smernica – len čiastočná harmonizácia – teda iba malý účinok

Rovnaký nedostatok, je práve to, že sa spoliehame na vnútroštátne mechanizmy – zjednotíme určitý základ avšak ostatné prvky právneho systému pokazia. Napr. procesné právo zmení prima facie rovnaký predpis.

Nedostatky :

Nedochádza k odstráneniu rozdielov – akákoľvek zjednotená úprava však nebude pôsobiť vždy rovnako.

Nedostatočná komplexnosť.

Napr. Viedenský dohovor o zmluvnom práve nerieši napr. spôsobenie škody a pod. aj keď je dostatočne komplexný. Súťaž právnych poriadkov je do určitej miery chcená vec.

Dellaware efekt – všetky spoločnosti sú dellaware lebo je tu súťaž právnych poriadkov. Je tu väčšia predvídateľnosť.

Zodpovednosť za vady je historická záležitosť

Platila do dôb sumerov – vždy sa chcelo upraviť pri veciach dlhodobej potreby. Prvá úprava začala vznikať v ríme. Neexistovala zmluvná neformálnosť tam vznikala na základe iného faktu.

Modernejšou cestou sa vydala OHADA – niečo ako haagska konferencia – vytvorili si vlastný režim a vytvorili si jednoduchý zákon o medzinárodnom obchode – tento priamo efektívne nahrádza vnútroštátne právo. Škandinávsky model právnej regulácie.

Smernica o spotrebiteľskej kúpe tovaru prišla stou istou logikou ako CISG. Koncepcia hierarchie nárokov aby hneď – naša ochrana spotrebiteľa je pokazená smernica – nikto nerešpektuje čo je v nej je to nepochopená smernica – je to najprísnejší režim. Po nás možno Španielsko. Umožnime predávajúcemu opravné plnenie, toto je prioritné teda hierarchizácia, lebo až keď toto nebude dané tak až potom môže odstúpiť od zmluvy. Objektívne keď niekto nakupuje v supermarkete nemožno vedieť, či je to cezhraničný nákup. Zodpovedá sa zady pri dodaní tovaru.

Dva režimy zodpovednosti za vady :

- A) zodpovednosť za vady (existujúce v čase tradície)
- B) záruka za akosť – (za vady, ktoré ešte len vzniknú)